

**КОМПАНІЇВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ
РІШЕННЯ**

тридцять п'ятої сесії селищної ради
восьмого скликання

від 09 лютого 2023 року

№7057

смт Компаніївка

***Про затвердження Програми регулювання
чисельності безпритульних тварин гуманними
методами у Компаніївській ТГ на 2023-2027 роки***

З метою поліпшення санітарно-епідеміологічної та епізоотичної ситуації у громаді, керуючись Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні» «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про ветеринарну медицину», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про благоустрій населених пунктів»

**селищна рада
ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити Програму регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у Компаніївській територіальній громаді на 2023-2027 роки (додається).
2. Контроль виконання рішення покласти на постійну комісію селищної ради питань ЖКГ та комунальної власності, питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи.

Селищний голова

Олександр МАСЛЮКОВ

Додаток
до рішення тридцять п'ятої сесії восьмого
скликання Компаніївської селищної
ради від 09 лютого 2023 року № 7057

ПРОГРАМА **регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в** **Компаніївській територіальній громаді на 2023-2027 роки**

РОЗДІЛ I **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Програмою регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в Компаніївській територіальній громаді на 2023-2027 роки (далі – Програма) передбачається проведення комплексу управлінських, економічних і правових заходів, направлених на зниження чисельності безпритульних тварин гуманними методами.

Нормативно-правове регулювання Програми здійснюється відповідно до Законів України «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб» та наказу Міністерства економіки України від 04.12.2006 року №367 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання», ветеринарно-санітарними вимогами до утримання тварин у притулках, затвердженими наказом Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 №438, Положенням про притулок для тварин, затвердженим наказом Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 №439. Програма враховує та сприяє у реалізації пріоритетних напрямків Програми соціального та економічного розвитку.

РОЗДІЛ II **ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ НАПРАВЛЕНА** **ПРОГРАМА**

Ставлення населення до «братів наших менших» визначає рівень гуманності суспільства. Прагнення України стати повноправним членом Європи неможливе без сприйняття і втілення в життя європейських цінностей. Стандарти гуманного поводження з тваринами є однією з них.

У 2006 році Верховна Рада ухвалила Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження», що забороняє жорстоке поводження з тваринами й передбачає гуманні способи регулювання їхньої кількості, як і в країнах Євросоюзу, а в 2017 році – ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин». Проте ухвалення законів, що цілком відповідають світовим стандартам, на жаль, не позбавило населені пункти області від наявності безпритульних тварин та ганебних фактів жорстокого поводження з ними – що негативно впливає на

формування іміджу України та її регіонів перед іноземними партнерами та потенційними інвесторами.

Оскільки, одна нестерилізована самка здатна приносити, у середньому, 10 цуценят на рік, із кожним роком на вулицях громади з'являються сотні нових безпритульних тварин.

Поширення безпритульних тварин призводить до погіршення санітарно-епідеміологічної ситуації на місцях (бездомні тварини є однією із загроз розповсюдження сказу й інших захворювань), якості життя населення, благоустрою населених пунктів і створює інші проблеми для людини.

Існуюча практика регулювання чисельності безпритульних тварин в Україні є неприпустимою з етичної та правової точки зору і служить джерелом постійної соціальної напруги. Тому вирішення даної проблеми вимагає принципово іншого підходу, з урахуванням сучасних, біологічно ефективних, технологій контролю популяції безпритульних тварин та дотримання вимог чинного законодавства України.

Масове відловлювання та відстрілювання собак миттєво призводить до сплеску їх народжуваності.

Вбивство тварин не вирішує проблеми епізоотичного контролю та ефективного регулювання їх чисельності, а його моральний та гуманний аспекти викликають численні і закономірні протести мешканців регіону – оскільки негативно впливають на виховання дітей та молоді, порушують загальні принципи гуманізації та високої моралі здорового некриміналізованого суспільства, суперечать чинному, гармонізованому із європейським, законодавству України та європейському вектору розвитку України.

Від часу прийняття Закону України "Про захист тварин від жорстокого поводження", в Україні повсюдно і успішно впроваджується практика прийняття Програм регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами.

РОЗДІЛ ІІІ МЕТА ПРОГРАМИ

Програма регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в Компаніївській територіальній громаді на 2023-2027 роки розроблена з метою створення ефективного, дієвого, економічно вигідного, суспільно прийняттого цивілізованого механізму зменшення чисельності безпритульних тварин гуманним методом на основі новітніх технологій та кращого міжнародного досвіду.

Метою Програми також є забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя і належного благоустрою, забезпечення громадського спокою та сприятливого морального клімату у суспільстві, донесення до суспільної свідомості стандартів гуманного поводження із тваринами, закладення підґрунтя для розвитку цивілізованої і гуманної місцевої спільноти.

РОЗДІЛ ІV ШЛЯХИ І СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

Використання сучасних технологій контролю популяції безпритульних тварин, розроблених із врахуванням біологічних моделей життєвого циклу тваринної популяції, дозволить поступово, але надійно знизити чисельність безпритульних тварин, оскільки стерилізація унеможливує їх подальше розмноження, а також взяти під контроль ситуацію із ризиком виникнення епізоотій, особливо таких небезпечних захворювань, як сказ.

Методи Програми є етичними і гуманними, що дозволяє розраховувати на її широку соціальну підтримку. Впровадження Програми стане не лише ефективним вирішенням проблеми поводження з безпритульними тваринами, але й демонстрацією можливості впровадження передових європейських практик у вирішенні важливих соціальних проблем.

РОЗДІЛ V ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ

1. Створення стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання) для тимчасового утримання тварин на період стерилізації, карантину, вакцинації проти сказу.

2. Впровадження системи гуманного вилову, масової стерилізації та вакцинації, реєстрації та обліку безпритульних тварин із подальшою передачею їх новим власникам або поверненням до ареалу попереднього перебування, а саме:

- відлов безпритульних тварин;
- карантинування виловлених тварин на спеціально обладнаних майданчиках (5 діб, згідно норм Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»);
- стерилізація тварин (10 днів – мінімальний період для реабілітації за умов використання під час операцій звичайного шовного матеріалу, або 2 доби – за умов використання під час операцій шовного матеріалу, що саморозсмоктується і не потребує зняття);
- вакцинація тварин проти сказу;
- ідентифікація та реєстрація тварин;
- прилаштування (пошук нових господарів) або повернення стерилізованих та щеплених тварин на попереднє місце проживання.

3. Запровадження моніторингу ситуації із безпритульними тваринами, створення системи обліку тварин.

4. Здійснення інформаційно-просвітницької роботи серед населення щодо необхідності дотримання правил утримання і поводження з домашніми тваринами, необхідність стерилізації домашніх тварин, недопущення викидання їх на вулицю та жорстокого поводження із тваринами (домашніми та безпритульними) та відповідальність за порушення закону. Висвітлення проблемних питань поводження з тваринами у ЗМІ, поширення просвітницької інформаційної продукції.

РОЗДІЛ VI

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ

Виконання Програми сприятиме:

- зниженню чисельності безпритульних тварин на вулицях;
- забезпечення контролю чисельності безпритульних тварин;
- захисту життя і здоров'я населення від ризиків, що виникають у результаті хвороб, що переносяться тваринами;
- забезпеченню ветеринарно-санітарної та епізоотичної ситуації, запобіганню виникненню та поширенню серед тварин хвороб, у т. ч. небезпечних для людини;
- зниженню витрат на епідеміологічні заходи та лікування населення;
- вихованню підростаючого покоління у дусі гуманного та відповідального ставлення до життя людини і тварин, оточуючого світу загалом;
- забезпеченню ефективного використання бюджетних коштів на заходи щодо регулювання чисельності безпритульних тварин;
- зниженню рівня конфліктних ситуацій, пов'язаних із тваринами;
- забезпеченню спокою у суспільстві, підвищення рівня безпеки та комфорту проживання, поліпшенню благоустрою;
- зростанню іміджу ТГ як прогресивної та перспективної для іноземних партнерів та потенційних інвесторів.

РОЗДІЛ VII

ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фондів місцевих бюджетів, коштів за угодами про соціальне партнерство між органами місцевого самоврядування та сільськогосподарськими товаровиробниками, власних коштів суб'єктів господарювання, коштів міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Контроль за використанням бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення виконання заходів Програми, здійснюється у порядку, встановленому законодавством.

Обсяг фінансування завдань і заходів Програми уточнюється щороку під час складення проектів селищного бюджету на відповідний рік.

РОЗДІЛ VIII

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Реалізацію заходів Програми здійснює орган місцевого самоврядування в межах повноважень.

Участь у реалізації заходів Програми та контролю за її реалізацією беруть неурядові громадські об'єднання та організації.

Секретар селищної ради

Анна ФРОЛОВА

Основні вимоги до стерилізаційно-карантинних пунктів (притулків для тимчасового утримання тварин)

Стерилізаційно-карантинний пункт – це комплекс, що складається з:

- майданчика (з вольєрами для тимчасового утримання і карантинування тварин на термін від відлову до стерилізації та вакцинації), автотранспорту (з обладнанням для відлову) та стаціонарного приміщення (з медичним обладнанням для стерилізації та вакцинації), або

- майданчика (з вольєрами для тимчасового утримання і карантинування тварин на термін від відлову до стерилізації та вакцинації), автотранспорту (з обладнанням для відлову) та мобільного стерилізаційно-карантинного пункту (спеціалізованого автотранспорту для перевезення необхідного обладнання і надання первинної допомоги тваринам, забезпеченого можливістю проведення хірургічних операцій зі стерилізації та вакцинації тварин), або

- майданчика (з вольєрами для тимчасового утримання і карантинування тварин на термін від відлову до стерилізації та вакцинації) та автотранспорту (з обладнанням для відлову) - за умови здійснення стерилізації і вакцинації тварин на базі місцевої ветеринарної клініки, умови якої дозволяють забезпечити якісне здійснення цих маніпуляцій та забезпечення ветеринарного нагляду за тваринами.

1. Організаційне забезпечення роботи стерилізаційно-карантинного пункту

1.1. Обладнання карантинного майданчика для тимчасового утримання тварин

Площа карантинного майданчика для тимчасового утримання тварин обраховується, виходячи із місцевої потреби у стерилізації і вакцинації тварин, враховуючи, що площа вольєру для утримання 1 тварини має складати 3 м².

Карантинний майданчик має включати 3 окремих, ізольованих від інших, вольєри для ізолятора для утримання відловлених тварин із підозрою на захворювання на сказ). Обладнання та устаткування карантинного майданчика:

- огорожена територія (мінімум 100 м²), поділена на секції у 3 м²- вольєри, кожен із яких забезпечено будкою, дахом, дерев'яним настилом та посудом для води та їжі;

- господарське приладдя (лопати, відра для сміття, тачка для вивозу сміття).

1.2. Обладнання автотранспорту (з обладнанням для відлову та забезпеченням ПММ)

Спецавтомобіль для транспортування безпритульних тварин повинен відповідати наступним вимогам:

- бути технічно справним;

- бути укомплектованим засобами для безпечного відлову тварин та поводження із ними: рушницею для застосування медикаментозного методу відлову, петлями для утримання тварин;
- бути укомплектованим ветеринарними засобами для надання екстреної ветеринарної допомоги, затверджений ветеринарним лікарем пункту;
- бути укомплектованим набором переносних кліток для безпечного транспортування тварин;
- підлога автомобіля має бути обладнана таким чином, аби на ній могли вільно переміщуватися для завантаження та розвантаження мобільні міцні клітки, що мають бути добре закріплені, аби не хитатися під час руху автомобіля, та відповідати вимогам стандартів та іншої технічної документації;
- бути обладнаним природною вентиляцією та безпечним для тварин;
- на кузові автомобіля містити маркування з назвою і телефонним номером організації, що проводить вилов тварин.

1.2. Обладнання приміщення стаціонарного стерилізаційно-карантинного пункту:

Площа стерилізаційно-карантинного пункту (приспосованих існуючих приміщень, новобудов) – мінімум 20 м². У приміщенні має бути забезпечено наявність електрики, водогону та зливової каналізації; приміщення складається з операційної на один стіл, складу, пральної-дезінфекційної, санвузла, роздягальні, адміністративного приміщення, кімнати для відпочинку). Обладнання та устаткування стаціонарного стерилізаційно-карантинного пункту:

- меблі та обладнання (шафи для зберігання медикаментів та звітності, стільці, холодильник, сантехніка, вогнегасник вуглекислотний);
- обладнання для операційної (хірургічний стіл, набір хірургічних інструментів, стерилізатор хірургічних інструментів, лампа бактерицидна, електронні ваги для визначення кількості анестетику для проведення хірургічних втручань, штатив для вливань);
- клітки для транспортування та короткотривалої перетримки відловлених тварин;
- клейматор або кліпсатор для візуальної ідентифікації оброблених тварин.

Для забезпечення санітарної обробки автотранспорту, приміщень та вольєрів необхідний дезінфекційний килимок (2 шт.) - для дезінфекції входу у операційну та для входу у ізолятор та обприскувач для профілактичної та вимушеної дезінфекції автотранспорту, приміщень та вольєрів.

Для ведення єдиної бази тварин, їх обліку та ідентифікації необхідний комп'ютер (ноутбук), принтер (для друку реєстраційних карток) та цифровий фотоапарат (для фотофіксації тварин).

1.3. Обладнання мобільного стерилізаційно-карантинного пункту

Мінімальна площа - 7,5 м² (мінімальна внутрішня ширина – 2,5 м, мінімальна внутрішня довжина – 3,0 м). Необхідне устаткування та обладнання:

- автономна система електропостачання; автономна система опалення;
- автономна система водопостачання та водовідведення;

- меблі (шафи для зберігання інструментарію та ветпрепаратів);
- міні-холодильник для зберігання ветпрепаратів та вакцини проти сказу та інших інфекційних хвороб;
- електронні ваги для визначення кількості анестетику для проведення хірургічних втручань;
- обладнання для проведення операцій (хірургічний стіл, набір хірургічних інструментів);
- обладнання для дезінфекції (бактерицидна лампа, стерилізатор хірургічних інструментів);
- клейматор або кліпсатор для візуальної ідентифікації тварин (з витратними матеріалами).

1.4. Персоналстерилізаційно-карантинного пункту

Залежно від частоти потреб у проведенні робіт (сезонно чи постійно), персонал стерилізаційно-карантинного пункту може найматись на роботу на постійній або сезонній основі. Штатний розклад формується у залежності від обраного варіанту створення стерилізаційно-карантинного пункту:

- керівник та (або) лікар ветеринарної медицини, лікар (фельдшер) водій-ловець, ловець-доглядач, за потребою – охоронець (за умови створення стаціонарного або мобільного стерилізаційно-карантинного пункту);
- керівник, водій-ловець, ловець-доглядач (за умови здійснення стерилізації і вакцинації тварин на базі місцевої ветеринарної клініки).

2. Поточне забезпечення роботи пункту

1. Медичний інструментарій (набір хірургічних інструментів) – для забезпечення здійснення стерилізацій, вакцинацій та надання ветеринарної допомоги.

1.1. Лікарські засоби:

- для проведення відлову медикаментозного типу (для седації, необхідної для знерухомлення);
- для проведення стерилізацій.

До складу кожного набору для стерилізації входить: знеболювальне, препарати для седації (каліпсовет, седацил, ксилозин, тіопенат натрію або аналоги), шприци, антибіотики місцевого застосування, бинт медичний стерильний, рукавички стерильні хірургічні, внутрішньосудинний катетер, шприци 5 та 20 мл, серветки стерильні марлеві, пластир бактерицидний, лезо для скальпеля, йоду розчин спиртовий, препарат для премедикації, препарат для підтримання серцевої діяльності, гепатопротектор для підтримання роботи печінки, хірургічний шовний матеріал, система для інфузних розчинів (крапельниця) та розчин натрію хлориду, інше).

- для проведення евтаназії III категорії тварин, що можуть піддаватися евтаназії. До складу кожного набору для евтаназії входить: препарат для седації та приспання, що виключає будь-які страждання тварини (тіопенат натрію або аналоги), рукавички стерильні хірургічні, шприц 5 та 20 мл, розчин натрію хлориду).

1.2. Вакцина проти сказу із розрахунку для повного забезпечення запланованих тварин, що проходять через дію програми протягом 1 року.

2. Корми для тварин - для харчування на період карантинування та післяопераційної перетримки (сухий корм економ-класу із розрахунку мінімум 0,3 кг на тварину на 1 добу).

3. Витратні матеріали для клейматора (чорнила) або кліпсатора (кліпси) для візуальної ідентифікації оброблених тварин.

4. Дезінфікуючі засоби («Віроцид» або аналоги та обладнання (оприскувач) для санітарної обробки, дезінфекції (профілактичної та за потребою) автотранспорту, території та приміщень стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання тварин).

5. Антисептичні та миючі засоби для персоналу.

6. ПММ – обраховується в залежності від плану-графіку виїздів бригади вилову стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання тварин).

7. Запчастини для поточного ремонту авто – обраховується в залежності від стану транспорту стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання тварин).

8. Комунальні платежі – обраховуються в залежності від особливостей приміщення стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання тварин).

9. Заробітна плата для персоналу.

10. Канцтовари, комп'ютерна та оргтехніка - для ведення обліку тварин.

Обов'язки персоналу стерилізаційно-карантинного пункту (притулку для тимчасового утримання тварин)

Керівник (прямий або за сумісництвом) стерилізаційно-карантинного пункту (притулку для тимчасового утримання тварин):

- розробляє графік та схеми відлову тварин;
- подає інформацію про всіх новоприбулих тварин до місцевих ЗМІ;
- готує звітність стерилізаційно-карантинного пункту.

Лікар ветеринарної медицини:

- проводить дегельмінтизацію та профілактичні обробки, стерилізації, вакцинації, первинний та поточний огляд відловлених тварин;
- за необхідності, надає першу медичну допомогу тваринам, діагностує стан тварин;
- визначає дозування препаратів, які використовуються при відлові безпритульних тварин та видає їх службі відлову тварин;
- у випадках підозри на захворювання тварини на сказ забезпечує дотримання її індивідуального карантинування;
- здійснює облік, ідентифікацію та реєстрацію тварин, що проходять через дію Програми;
- контролює дотримання ветеринарно-санітарних правил та інструкцій та належне виконання всіх заходів Програми.

Фельдшер ветеринарної медицини:

- розробляє графік та схеми відлову тварин;
- проводить профілактичні протиепізоотичні заходи, вакцинації, первинний та поточний огляд відловлених тварин, асистує лікарю ветеринарної медицини при хірургічних втручаннях;
- за необхідності, надає першу медичну допомогу тваринам, діагностує стан тварин;
- визначає дозування препаратів, які використовуються при відлові безпритульних тварин та видає їх службі відлову тварин;
- у випадках підозри на захворювання тварини на сказ забезпечує дотримання її індивідуального карантинування шляхом ізольованого утримання;
- подає інформацію про всіх новоприбулих тварин до місцевих ЗМІ;
- здійснює облік, ідентифікацію, фотофіксацію та реєстрацію тварин, що проходять через дію Програми, готує звітність стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання) та подає інформацію до територіального органу Держпродспоживслужби;
- контролює дотримання ветеринарно-санітарних правил та інструкцій та належне виконання всіх заходів Програми.

Водій-ловець:

- здійснює відлов тварин;
- здійснює транспортування тварин до пункту;
- здійснює повернення тварин до місця їх попереднього перебування;
- проводить щоденну дезінфекцію транспортного засобу та устаткування;
- стежить за технічним станом автотранспортного засобу;
- забезпечує ведення маршрутних листів;
- забезпечує підготовку актів відлову (прийому-передачі тварин до пункту).

Ловець-доглядач:

- участь у відлові тварин;
- участь у транспортуванні тварин до пункту;
- участь у поверненні тварин до місця їх попереднього перебування;
- здійснює догляд за тваринами – годування, вигул;
- здійснює санітарну обробку та прибирання приміщень і вольєрів;
- допомога при здійсненні ветеринарних маніпуляцій.

Персонал стерилізаційно-карантинного пункту формується із осіб, що, крім необхідних навичок та фахових знань, не перебувають на обліку у психоневрологічному та наркологічному диспансерах.

Механізм роботи стерилізаційно-карантинного пункту (притулку для тимчасового утримання тварин)

1. Графік роботи

Відлов безпритульних тварин відбувається по затвердженому щомісячному плану-графіку. План-графік відлову формується із врахуванням пропускну здатності роботи стерилізаційно-карантинного пункту, поточної інформації про наявність безпритульних тварин у населених пунктах району, отриманої від органів місцевого самоврядування (власної інформації та заяв мешканців), територіальних органів Держпродспоживслужби, неурядових громадських об'єднань та організацій екологічного спрямування і волонтерів, дотичних до впровадження Програми.

План-графік коригується відповідно до оперативної інформації про необхідність термінового відлову, отриманої від органів місцевого самоврядування (власної інформації та заяв мешканців), лікарень державної ветеринарної медицини, неурядових громадських об'єднань та організацій екологічного спрямування(громадських активістів) та волонтерів, дотичних до впровадження Програми.

Відповідно до отриманої інформації про кількість безпритульних тварин, формується поточний графік (періодичність, місця відлову та число виловлених тварин) виїздів бригади вилову стерилізаційно-карантинного пункту у населені пункти району. У випадках виникнення непередбачуваних ситуацій, що потребують оперативного відлову та карантинування тварини, у графік вносяться коригування із метою забезпечення реагування на оперативну ситуацію.

2. Відлов

Під час поточних виїздів проводиться відлов тварин, які перебувають у людних місцях загального використання без ознак наявності господаря (нашийник, повідець, прив'язь), а також тих, інформація про яких надійшла від волонтерів-учасників Програми (за їх сприянням). Під час оперативних виїздів проводиться відлов тварин, стосовно яких надійшла термінова інформація від місцевих органів місцевого самоврядування, територіальних органів Держпродспоживслужби та волонтерів-учасників Програми. Оперативному відлову підлягають агресивні, травмовані та хворі тварини, що потребують ветеринарної допомоги або ізоляції.

Відлов безпритульних тварин проводиться з чітким дотриманням стандартизованої і затвердженої Програмою методики відлову, затвердженими згідно неї засобами та методами.

Відлов і транспортування безпритульних тварин проводиться незабороненими пристроями, які не несуть загрози тваринам, та методами, що виключають жорстоке поводження з тваринами і не припускають можливості смерті, каліцтва, травмування, завдання болю тварині.

Контроль за поведінкою з безпритульними тваринами під час їх вилову можуть здійснювати представники зацікавлених неурядових громадських об'єднань та організацій.

Не підлягають відловлюванню тварини, які раніше були простерилізовані і повернуті до попереднього ареалу перебування та візуально ідентифіковані.

Цуценята виловлюються і доставляються разом із самкою.

Відлов тварин може здійснюватися тільки персоналом стерилізаційно-карантинного пункту, який має відповідну кваліфікацію і допуск.

Громадські організації, волонтери та небайдужі мешканці міста, яким виповнилося 18 років, мають право доставляти безпритульних тварин для подальшої їх стерилізації, вакцинації та клеймування за рахунок коштів місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

До роботи з вилову безпритульних тварин допускаються особи, які досягли 21-річного віку, не перебувають на обліку з приводу психічного захворювання, алкоголізму або наркоманії, не притягувалися до кримінальної, адміністративної або дисциплінарної відповідальності за жорстоке поводження з тваринами та пройшли курс спеціальної підготовки.

Методи відлову тварин, що можуть застосовуватися згідно Програми:

1) медикаментозний – введення до організму тварини спеціальних лікарських засобів (снодійного, транквілізаторного), що забезпечують знерухомлення тварини. Для цієї мети використовують приманки, шприци спеціальної конструкції;

2) механічний – вилов тварин за допомогою спеціальних механічних пристосувань (згідно з чинним законодавством) або руками (тільки тварин, які визнані потенційно безпечними);

3) комбінований – із застосуванням медикаментозного та механічного способів відловлювання.

Відловлені тварини транспортуються до стерилізаційно-карантинного пункту спеціально обладнаним автомобілем, укомплектованим набором переносних кліток для тварин та відповідним спецобладнанням для відлову - із забезпеченням вентиляції, захисту тварин від погодних умов та безпеки їх транспортування. Тварини транспортуються у переносних клітках групами (якщо це дозволяють розміри та поведінка тварин) або індивідуально.

При завантаженні, транспортуванні та вивантаженні тварин повинні використовуватися пристрої і прийоми, що запобігають травмам, каліцтву або загибелі тварини.

За необхідності, тварина, що перевозиться в автомобілі, повинна бути забезпечена питною водою.

Евтаназія тварин в спецавтомобілі не допускається.

Щодня, кузов спецавтомобіля, а також устаткування і переносні клітки, миються та дезінфікуються.

Час між виловом і транспортуванням тварин до притулку не повинен перевищувати 3-х годин.

Після доставки до стерилізаційно-карантинного пункту тварини проходять ветеринарний огляд і розміщуються до індивідуальних карантинних вольєрів на

території пункту. Служба відлову, спільно із керівником стерилізаційно-карантинного пункту, заповнює акт відлову (прийому-передачі відловлених тварин) із зазначенням наступної інформації: дата, час та місце відлову, прикмети, параметри, особливості тварини, її стан після відлову, дата та час передачі тварини до пункту. Використовуючи акт відлову (прийому-передачі) та результати первинного огляду, керівник пункту (притулку) заповнює ідентифікаційно-облікові картки на безпритульних тварин.

3. Облік та ідентифікація безпритульних тварин.

Облік та ідентифікація безпритульних тварин проводиться керівником стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання) згідно із методикою обліку та ідентифікації безпритульних тварин, затвердженої Програмою.

До реєстраційної картки тварини заноситься наступна інформація: дата, час і місце відлову, звернення (за наявності), згідно якого було проведено відлов, прикмети, параметри, особливості тварини, її стан (за даними первинного медичного огляду), дати та перелік ветеринарних маніпуляцій, проведених із твариною, стан тварини на етапі карантинування та післяопераційного догляду, дата і час передачі новим господарям або повернення на місце попереднього знаходження та стан тварини на цьому етапі (із фотофіксацією тварини) та код тварини (унікальна комбінація цифр та/або літер), присвоєний тварині під час обліку.

Тварина ідентифікується шляхом закріплення кліпси або нанесення за допомогою клейматора коду - на внутрішню поверхню вуха тварини, під час проведення операції із стерилізації, коли тварина знаходиться під дією препарату для седації.

Статистичні дані щомісяця передаються до органів місцевого самоврядування, неурядових громадських об'єднань та організацій за їх бажанням – для узагальнення і здійснення ефективного контролю за ходом впровадження Програми.

Картки зберігаються в єдиній базі тварин в паперовому та електронному вигляді.

Крім того, керівник стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання) подає інформацію про всіх новоприбулих тварин до місцевих ЗМІ – для можливості передачі їх після утримання новому власнику. А також – дублює таку інформацію на онлайн-ресурсі, спеціально створеному у рамках реалізації програми для ефективного її впровадження та передачі тварин новим власникам.

4. Карантинування безпритульних тварин

Відловлені тварини підлягають карантинуванню протягом 5 діб у вольєрах стерилізаційно-карантинного пункту. Під час карантинування тварин їм забезпечуються умови, що виключають жорстокість поводження, дотримуються необхідні їм біологічні, видові та індивідуальні потреби – харчування, вигул, медичний догляд.

В залежності від обставин відлову та індивідуальних особливостей, всі тварини поділяються на категорії:

- I категорія — тварини, що після стерилізації та вакцинації можуть бути повернені на місце вилову (головна умова — відсутність загрози для людей та інших факторів, що можуть спричиняти проблеми на місці);

- II категорія — тварини, що повинні залишатися в притулку до прилаштування (великого розміру, з яскраво вираженими охоронними якостями, ті що виловлені у місцях, де перебування тварин не допускається — територія дошкільних або навчальних закладів, медичних установ тощо);

- III категорія — тварини, що мають бути приспані (встановлюється комісією з застосуванням гуманних методів приспання);

- IV категорія – тварини із підозрою на сказ.

Виловлені тварини, що належать до I та II категорії, відбувають карантинний термін утримання на притулку протягом 5 діб.

Тваринам II категорії (відповідного віку) проводиться стерилізація та вакцинація та в подальшому такі тварини готуються до прилаштування.

У разі відсутності проблем зі здоров'ям I категорія тварин підлягає стерилізації (хірургічне втручання із видалення органів репродуктивної системи).

Тварини, що належать до IV категорії, утримуються окремо від інших в ізольованих умовах, що унеможливають контакт з іншими тваринами. Після спливу періоду ізольованого карантинування (10 діб), такі тварини підпадають під загальні правила дії Програми.

5. Стерилізація, вакцинація, профілактична обробка, реєстрація та ідентифікація безпритульних тварин.

Безпритульна тварина, що перебуває під опікою, підлягає обов'язковій стерилізації, та вакцинації проти сказу. Ветеринарні процедури з тваринами, які можуть заподіяти їм біль, повинні проводитися в умовах знеболювання.

Стерилізація проводиться методом оваріогістеректомії (хірургічне втручання з метою повного видалення органів репродуктивної системи), із дотриманням вимог ЗУ України «Про захист тварин від жорстокого поводження», що унеможливає страждання тварини.

Стерилізація проводиться відразу після спливу карантинного періоду (5 діб з дня відлову), якщо фізичний стан тварини дозволяє хірургічне втручання без шкідливого впливу на її здоров'я.

Утилізація біологічних відходів проводиться шляхом захоронення у біотермічних ямах, на території місцевих худобомогильників.

Після стерилізації тварина повинна забезпечуватися післяопераційним утриманням: протягом 10 діб - для операцій із використанням звичайного шовного матеріалу, або 2 діб - для операцій із використанням шовного матеріалу, що саморозсмоктується і не потребує зняття. Під час післяопераційного утримання у вольєрах стерилізаційно-карантинного пункту тваринам забезпечуються умови, що виключають жорстокість поводження з ними.

Після проведення стерилізації проводиться вакцинація від сказу із внесенням відповідного запису до реєстраційно-облікової картки тварини та журналу обліку, після чого тварина може бути повернена на місце вилову для подальшого проживання.

Під час проведення операції зі стерилізації, у той час, поки тварина перебуває під дією наркозу, вона ідентифікується шляхом закріплення кліпси або нанесення на внутрішню поверхню вуха тварини, коду (набір символів – унікальний код із картки тварини, який дає змогу визначити, де і коли саме тварина була простерилізована).

6. Евтаназія безпритульних тварин.

Евтаназія безпритульної тварини проводиться виключно:

- у випадках виявлення під час первинного ветеринарного огляду лікарем стерилізаційно-карантинного пункту травми або хвороби, несумісних з життям; тварин хворих на сказ або інше особливо небезпечне захворювання, а також у випадку, коли це єдиний спосіб припинити страждання тварини (негайно, відразу після констатації такого факту);

- у випадку агресивності, що не підлягає корекції (після спливу карантинного терміну).

Евтаназія проводиться із застосуванням методів, що виключають жорстоке поводження з тваринами та їх страждання.

7. Звітність стерилізаційно-карантинного пункту.

До обов'язкової звітності, яку проводить керівник стерилізаційно-карантинного пункту (притулку тимчасового утримання), входить:

- узагальнений аналіз ходу реалізації Програми, її динаміки та ефективності, можливих відхилень у процесі її виконання;

- узагальнений аналіз інформації реєстраційних карток безпритульних тварин;

- узагальнений висновок зі звітності служби відлову;

- аналіз кількості використаних під час стерилізацій та вакцинацій медичних препаратів;

- аналіз кількості інших засобів, використаних у ході реалізації заходів Програми;

- аналіз потреби засобів, що входять до поточних витрат пункту – з метою їх своєчасного поповнення;

- подача державної статистичної звітності до територіальних органів Держпродспоживслужби.

8. Інформаційне забезпечення виконання заходів Програми та просвітницька діяльність за Програмою

З метою запобігання появи нових безпритульних тварин, а також формування сприятливого ставлення населення до реалізації Програми, інформаційної підтримки та волонтерської допомоги у її ефективному впровадженні, проводиться інформаційна кампанія.

Вона включає проведення просвітницької роботи з населенням - стосовно спрямування, заходів та результатів впровадження Програми, можливості волонтерської допомоги у реалізації Програми, пропаганди гуманного поводження з безпритульними тваринами, необхідності стерилізації домашніх тварин, недопущення викидання їх на вулицю та жорстокого поводження із тваринами загалом, а також - відповідальність за порушення закону - через:

- публікації у місцевих ЗМІ (різної форми власності);

- видання та поширення серед населення буклетів, плакатів, пам'яток;

- виготовлення та поширення соціальної реклами (інформаційних носіїв, стендів, листівок, відео- та аудіороликів);

- розробка та впровадження у дитячих садках та навчальних закладах просвітницьких заходів;

- проведення тематичних лекцій, семінарів та нарад із відповідними виконавчими органами влади, службами, установами, комунальними підприємствами, громадськими організаціями;

- системне проведення представниками органів місцевого самоврядування та місцевої влади роз'яснювальної та просвітницької роботи з громадськістю та інформування про ситуацію з безпритульними тваринами у об'єднаній територіальній громаді (через місцеві комунальні та приватні друковані та електронні ЗМІ, інтернет-сайти місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування).

Для вирішення питання подальшої передачі безпритульних тварин новим власникам, під час їх перебування у стерилізаційно-карантинному пункті інформація про можливість стати новим власником тварини системно подається до місцевих засобів масової інформації.

9. Інспектування стерилізаційно-карантинного пункту

Здійснення контролю за діяльністю пункту здійснюється місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду за тваринами, роботою пункту в межах повноважень проводиться територіальними органами Держпродспоживслужби.

Здійснення громадського контролю за роботою пункту проводиться неурядовими громадськими об'єднаннями та організаціями.
